

на извращението, което докато не го ощави, както кожаръ кожата, въ съвършенъ гръкъ, не го оставя. Така, 1) първиятъ урокъ е за промъна на кръстното му име съ друго благозвучно, гръцко; това е първата отровна глътка; 2) презиране родния езикъ, чрезъ който човѣкъ е свързанъ съ семейството, родината, народа; 3) презрение къмъ родителите си и срамуване отъ рода си; решителъ отказъ отъ потеклото му; 5) горчиви подигравки спрѣмо народа му; 6) унижаване на народа му до крайностъ; 7) всецѣло отдаване тѣлесно и душевно на враговете на народа му; 8) изучаване и обработване на гръцката словесностъ и пълно занемаряване на родната; 9) усвояване всичко чуждо, гръцко, ... съзнателно всецѣло отчуждаване отъ естественото, родното му общество“.

Важниятъ урокъ, за който е тукъ дума, се отнася еднакво и до това, което Селимински наблюдава или узнава по-късне другаде, и до нѣщо съвсемъ лично, изпитано въ Кидония, което е отговаряло на практиката въ гръцките училища изобщо въ първата четвъртъ на XIX вѣкъ. Какъ той и по-съзнателнитѣ му другари сѫ понасяли тази практика и доколкото е била по брутална или по-прикрита въ Кидония, не знаемъ. Знаемъ само толкова, че докато, отъ една страна, той захваля въ 1855 г. целта и системата на новите гръцки училища въ Кидония, Хиосъ и други мѣста като „человѣколюбива и патриотична“, поради което патриаршията ги ненавиждала, отъ друга страна той се позовава решително на своя личенъ опитъ, за да твърди, че ония, които сѫ се учили въ гръцки училища, не могли да бѫдатъ тѣй полезни на българското образование, както следвалитѣ въ Русия. Всички, които сѫ получили възпитанието си въ Гърция, Италия или изобщо въ западна Европа, имали тоя недостатъкъ, че се отчуждавали отъ българския живъ езикъ и отъ българската действителностъ, губѣли връзката си съ духовния животъ въ страната. А знания, които не могли да се приспособятъ къмъ нуждите на собствения народъ, били излишни: завѣршилите навѣнъ младежи ще останатъ дома си измамени, безполезни. Които отъ потеглилите за Гърция или на Западъ младежи биха разбрали тая истина дѣреме, ще могатъ да се запазятъ. „Инакъ, самата мѫдростъ ще ги погуби, както погуби мене и всички, които като мене се трудиха напразно“.